

OŠ GUSTAVA ŠILIHA LAPORJE

**ZBIRKA STARIH ŠIVALNIH
STROJEV DRUŽINE BABIČ**

ETNOLOGIJA

MENTORJA:

**Marjeta Čas,
Matej Jernej**

AVTORJA:

**Jakob Bevc,
Tadej Leskovar**

LEKTORICA:

Albina Avsec

Laporje, marec 2007

ZAHVALA

Zahvaljujema se mentorjema Marjeti Čas in Mateju Jerneju za pomoč pri nastanku najine raziskovalne naloge. Pri delu sta naju spodbujala in nama dajala koristne napotke. Posebna zahvala velja gospodu Marjanu Babiču, lastniku zbirke šivalnih strojev, ki nama je razkazal in predstavil zbirko ter neutrudno odgovarjal na najina vprašanja. Hvala tudi gospe Esteri Cerar, kustosinji v Tehniškem muzeju Slovenije, za pomoč pri klasifikaciji nekaterih šivalnih strojev.

Vsem in vsakomur še enkrat iskrena hvala.

POVZETEK

V najini raziskovalni nalogi sva želela raziskati in opisati Babičevo zbirko šivalnih strojev, ki je edina tovrstna zbirka v občini Slovenska Bistrica in prispeva pomemben delež k boljši prepoznavnosti KS Laporje.

Predvsem naju je zanimalo, kdaj je zbirka začela nastajati, od kod izvirajo šivalni stroji, koliko so eksponati stari, v kolikšni meri so ohranjeni, kakšno je zanimanje krajanov in širše javnosti za zbirko in kakšen posluh imata občina in država za financiranje zbirke.

Na začetku sva pregledala razpoložljivo literaturo v Univerzitetni knjižnici Maribor. Nato sva obiskala gospoda Babiča in naredila z njim raziskovalni intervju ter izvedla anketo med učenci in krajani Laporja. Navezala sva stik z Estero Cerar, kustosinjo v Tehniškem muzeju v Bistri, ki nama je dala pomembne napotke o kataložki uvrstitvi posameznih šivalnih strojev. Na koncu sva podatke zbrala in analizirala.

Babičeva zbirka šivalnih strojev šteje danes 245 eksponatov in ji po mnenju Pokrajinskega in Tehniškega muzeja Slovenije v slovenskem prostoru ni enake, zaradi česar je zelo zanimiva za javnost. Večino zbirke predstavljajo antikvarni šivalni stroji za domačo uporabo, nekaj pa je tudi industrijskih, krojaških in čevljarskih strojev. Vsi razstavni eksponati so v zelo dobrem stanju, saj Marjan Babič stroje skrbno restavrira. Več kot polovica razstavljenih šivalnih strojev v zbirki tudi deluje in nanje lahko šivamo.

Z zbiranjem šivalnih strojev se družina Babič ukvarja že od leta 1997, kar pomeni, da bodo letos obeležili 10-letnico delovanja.

Za večjo prepoznavnost zbirke v lokalnem in širšem prostoru bi morali več narediti za promocijo zbirke, izdelati nove zgibanke, tematske turistične zemljevide ipd. ter zbirko vključiti v širšo turistično ponudbo občine Slovenska Bistrica.

Obujanje in ohranjanje tehniške kulturne dediščine namreč pomembno vpliva tudi na našo prepoznavnost v Evropi.

KAZALO

ZAHVALA.....	2
POVZETEK	3
UVOD	5
1 TEORETIČNI DEL.....	6
1.1 Zgodovina razvoja šivalnih strojev	6
1.2 Šivalni stroji na Slovenskem	8
1.3 Zgradba šivalnega stroja.....	11
1.4 Pet korakov, kako nastane šiv	12
1.5 Babičeva zbirka šivalnih strojev	14
1.5.1 Predstavitev zbirke	14
1.5.2 Razstavní prostori.....	14
1.5.3 Strokovno sodelovanje s posamezniki in institucijami	17
1.5.4 Registracija zbirke.....	19
2 EKSPERIMENTALNI DEL	21
2.1 Namen empirične raziskave je bil:	21
2.2 Metodologija	21
2.3 Raziskovalni intervju.....	21
2.4 Raziskovalna anketa	22
2.4 Postopek zbiranja podatkov	23
2.5 Obdelava podatkov.....	23
2.7 Rezultati obdelave podatkov	24
2.8 Sklepne misli	28
3 ZAKLJUČEK.....	29
4 SEZNAM LITERATURE.....	31
5 PRILOGE	32

UVOD

Namen najine raziskovalne naloge je bil, raziskati in opisati Babičevo zbirko šivalnih strojev, ki je edina tovrstna zbirka v občini Slovenska Bistrica in prispeva pomemben delež k prepoznavnosti KS Laporje.

Zanimalo naju je, kdaj je zbirka začela nastajati, od kod izvirajo šivalni stroji, koliko so primerki stari, v kolikšni meri so ohranjeni oziroma še uporabni, kakšno je zanimanje krajanov in širše javnosti za to zbirko in kakšen posluh imata občina in država za financiranje zbirke.

Še posebej sva se za Babičeve šivalne stroje začela zanimati po lanski ekskurziji, ko smo si ogledali tudi Tehniški muzej Slovenije in v njem zanimivo in bogato zbirko starih šivalnih strojev. Takrat sva dobila idejo, da bi Babičevo zbirko predstavila širši javnosti in s tem povečala njen pomen in prepoznavnost.

Dela sva se lotila z zbiranjem virov in literature v Univerzitetni knjižnici Maribor. Navezala sva stik z gospo Estero Cerar, kustosinjo v Tehniškem muzeju Slovenije, ki nama je dala pomembne napotke. Obiskala sva gospoda Babiča in z njim naredila raziskovalni intervju ter izvedla anketo med krajanji Laporja. Na koncu sva podatke zbrala in analizirala.

Naloga je zasnovana interdisciplinarno, saj sva želela tako etnološko osvetliti nastanek in pomen zbirke kakor tudi opredeliti tehniški pomen zbirke (zgradba šivalnih strojev, katalog).

Zastavila sva si naslednje hipoteze:

- Predvidevava, da je Babičeva zbirka šivalnih strojev edina tovrstna privatna zbirka v Sloveniji in ima velik pomen pri ohranjanju kulturne dediščine v KS Laporje.
- Predvidevava, da domačini dobro poznajo zbirko in so si jo po večini že ogledali.
- Predpostavljava, da večina šivalnih strojev iz zbirke še deluje oziroma jih lahko še vedno uporabljamo.

1 TEORETIČNI DEL

1.1 Zgodovina razvoja šivalnih strojev

Šivalni stroji so relativno mlada iznajdba. Ljudje so svoja oblačila tisočletja šivali ročno. Zanimiv je podatek, da se kljub industrijski revoluciji ljudem ni zdelo pomembno mehanizirati šivanja. Nasprotno, ko so začeli uporabljati prve šivalne stroje v Parizu v 19. stoletju, so jih krojači uničili, ker so se bali za svoje delo. [1]

Po navedbah A. Daula, pisca knjige Ameriški šivalni stroji, naj bi prvi poskusi mehanizacije šivanja pripadali nekemu Dunajčanu, katerega ime se ni ohranilo, prav tako pa ni nobenih opisov njegovih izumov, ki datirajo v čas sredine 18. stoletja. Londonski mizar Thomas Saint, je zasnoval stroj za šivanje usnja in ga patentiral leta 1790. Šele 84 let kasneje je stroj dejansko izdelal William Newton Wilson, tovarnar šivalnih strojev, ki je našel pozabljene risbe na patentnem uradu. Šivalni stroj je imel leseno ogrodje in kovinski mehanizem ter podobno obliko kot kasnejši šivalni stroji. Prvi uporaben šivalni stroj pa je izdelal ameriški mehanik Elias Howe. Njegov princip je do danes ostal osnova za izdelavo prešivnega šiva. Howe je ta stroj patentiral že leta 1846, vendar za reklamo ni imel denarja, zato je šel slabo v prodajo. [1]

Isaac Merrit Singer je prvi osnoval splošno uporaben šivalni stroj. Leta 1851 je ustanovil podjetje za proizvodnjo šivalnih strojev *Singer Manufacturing Company*, ki deluje še danes. Pred Singerjevim posegom so imeli šivalni stroji precej pomanjkljivosti. Tako so bile npr. igle obrnjene vodoravno, Singer pa je lego igle spremenil iz vodoravne v navpično. Dodal je tudi napravo, ki zadržuje sukanec na enem mestu, in s tem pripomogel, da se sukanec ni več zapletal. Spremenil je tudi mesto za čolniček, saj je bil sedaj čolniček pod delovno površino in s tem pripomogel k temu, da čolniček ni bil več napoti pri uporabi. S tako izboljšanim šivalnim strojem je pohitel v New York in septembra 1850 vložil prošnjo za podelitev patenta. Prvi patent je Singerju izdal US Patent Office 12. 8. 1851. Po poročilih lahko sklepamo, da je Singer kasneje izdelal še okoli 17 šivalnih strojev, vendar je večji del izboljšav le pridobil in odkupil. Priljubljenost Singerjevih šivalnih strojev je bila tako velika, da je v mnogih jezikih beseda »singer« postala sinonim za pojem šivalnega stroja. [2]

Singerjevo podjetje je poželo velike uspehe predvsem zaradi tega, ker je običajnim kupcem omogočilo nakup šivalnega stroja na obroke in zraven dodalo tudi učne ure šivanja. Vendar pa

je predvsem v Nemčiji prišlo do kršenja patentnih pravic, zaradi česar je Singer izgubil nadzor nad modeli, ki so se začeli hitro širiti. Ponarejeni šivalni stroji so bili zelo podobni izvirnim, včasih celo identični, le brez oznake Singer. V primerjavi s praviimi so imeli ti šivalni stroji pomanjkljivosti, saj niso šivali tako natančno kot pristni.

V začetku 19. stoletja je Singer odkupil nekdanjega tekmeca *Wheeler & Wilson Manufacturing Company*. Ob veliki gospodarski krizi v letu 1929 pa se je podjetje razširilo še na *Standard Sewing Machine Company*.

V 50-ih letih 20. stoletja se je moč podjetju Singer omajala, saj so prihajali po obliki vedno bolj privlačni šivalni stroji iz Evrope in Azije. Velika podjetja niso mogla več tekmovati s ceneno delovno silo iz Azije in so začela eno za drugim propadati. Vendar se je Singerju uspelo nekako obdržati, čeprav je cena njegovih delnic padla za več kot tri četrtine.

Podjetje Singer obstaja še danes, vendar ne proizvaja več šivalnih strojev. Današnji Singerjevi šivalni stroji prihajajo iz Azije. Čeprav to niso originali, pa jih azijska podjetja označujejo, kot da so, saj je singer še danes sinonim za kvaliteten šivalni stroj. [2]

Leta 1862 je Georg Michael Pfaff v Kaiserslauternu v Nemčiji ustanovil *The Pfaff Company*, podjetje za proizvodnjo šivalnih strojev. Istočasno je odprl tudi trgovino, kjer je prodajal svoje izdelke. Vendar pa ni trajalo dolgo, da je samostojno proizvodnjo spremenil v serijsko. Tako je deset let pozneje Pfaffovo podjetje zaposlovalo že 30 delavcev in letno proizvedlo okoli 1000 šivalnih strojev. Njihov delež izvoza je znašal 50 %. Leta 1874 je Pfaff svojim uslužbencem predstavil tako imenovano bolniško shemo in življenjsko zavarovanje, ki ga prejmejo svojci v primeru smrti delavca, kar je bilo za tisti čas še prava redkost. Leta 1889 je podjetje začelo proizvajati lahke industrijske šivalne stroje z elektromotorjem. Leta 1910 je Georg Pfaff predstavil svoj milijonti izdelek, ki mu je dodal posebno opremo in ga podaril tamkajšnjemu muzeju. Podjetje Pfaff je izvažalo v 64 različnih držav, od tega v 34 evropskih, 22 afriških, 7 azijskih ter v Avstralijo.

Po smrti Georga Pfaffa, leta 1917, je podjetje prevzela njegova sestra Lina Pfaff. Kljub slabemu trženju je za potrebe svojih delavcev kupila zemljišče, na katerem je zgradila delavsko naselje in javno kopališče Pfaff. Pozneje se je podjetje preoblikovalo v delniško družbo in prešlo pod vodstvo Karla Pfaffa, vnuka ustanovitelja podjetja. V tridesetih letih je

Karl Pfaff prepotoval ZDA, Indijo, Srednjo in Južno Ameriko, da bi si pridobil nova tržišča. Šivalni stroj iz leta 1932 je postal svetovna uspešnica in največji konkurent tekmecev.

Med drugo svetovno vojno je proizvodnja šivalnih strojev v podjetju Pfaff močno upadla, vendar so leta 1944 v rekordnem času tovarno prenovili in obnovili zunanje trgovske stike.

V zadnjih desetletjih je podjetje doživelo številne organizacijske spremembe. Vodstvo je prevzela Semi Tech CO. Ltd., podružnica Singerja, potem ko so odkupili 72 % skupnega kapitala. Rekonstrukcijski program Singer/Pfaff je sledil splošnim trendom industrijske proizvodnje.

Poleg Singerjevih in Pfaffovih šivalnih strojev so kvalitetne šivalne stroje izdelovala še podjetja Seidel & Naumann in Gritzner. [2]

1.2 Šivalni stroji na Slovenskem

Šivalni stroji so se v slovenskih deželah uveljavili sredi 19. stoletja. Pri nas se je konec 19. stoletja s čiščenjem in popraviljanjem šivalnih strojev ukvarjalo kar 14 obrtnikov in trgovcev. [1]

Vincenc Vošnjak je imel leta 1866 v Ljubljani trgovino s pozamenterijo in depo šivalnih strojev. Kasneje je odprl tudi podružnico v Trstu. V štirih letih je prodal več kot 500 šivalnih strojev. Ob serijsko izdelanih šivalnih strojih je prodajal tudi ročno izdelane šivalne stroje Germania, za katere je zraven večletne garancije nudil tudi učne ure šivanja. V povprečju so stali šivalni stroji, ki jih je prodajal, od 5–10 goldinarjev. Leta 1876 se je odločil za selitev na Dunaj, zato je pripravil razprodajo. Ker pa ni bilo pričakovanega odziva, se je odločil, da bo dal šivalne stroje na licitacijo.

V Mariboru je leta 1870 šivalne stroje prodajal krojaški mojster Jakob Leeb, ki je imel prodajalno na Graščinskem trgu. V oglasih v Slovenskem narodu je ponujal šivalne stroje znamke Howe in Wheeler & Wilson, ki so stali od 70 forintov dalje. Stroji so imeli večletno garancijo, kupci pa možnost odplačevanja na obroke in brezplačen pouk.

V Slovenskem narodu je leta 1871 oglaševal tudi Dunajčan Rudolf Schwerza, ki je ponujal stroje znamke Klemenz – Mueller, ki so temeljili na Singerjevem sistemu. Prodajal je tudi pletilne stroje, igle, svilo in sukanec. [3]

Trgovina s suknom, kurantnim, manufakturnim in modnim blagom firme G. Schmidl & Comp. je v tem času v Celju prodajala šivalne stroje znamk Howe, Singer in Wheeler & Wilson. Propagirali so ugodne cene in možnost obročnega odplačevanja ter brezplačen pouk.

Ljubljčan Franc Detter je imel svojo trgovino šivalnih strojev najprej v Židovski ulici in nazadnje na Mestnem trgu. Ponujal je šivalne stroje znamk Singer, Howe, Grover & Baker ... Po posebnih zastopnikih je prodajal stroje tudi izven Ljubljane. Njegovi zastopniki so istočasno s prodajo kupce naučili tudi osnov šivanja.

Konec 19. stoletja je v Novem mestu prodajal šivalne stroje Josip Ogorevc, ki jih je ponujal pod enakimi pogoji kot Detter: tovarniška cena, možnost obročnega odplačevanja, petletna garancija in brezplačen tečaj šivanja.

Leta 1880 je v Ljubljani začel prodajati šivalne stroje Ivan Jax, ki je stroje tudi izboljševal. Šivanja pri navijanju sukanca na vretence ni bilo potrebno umikati, ker je stroj miroval. Pomembno je bilo, da stroji zaradi izboljšav niso bili dražji. Tudi on je kupcem nudil obročno odplačevanje. Svojo ponudbo je poleg strojev razširil tudi na kolesa, kar je bil v tistem času pogost pojav.

Proti koncu 19. stoletja se je nekaj ljubljanskih finomehanikov odločilo svojo dejavnost razširiti tudi na šivalne stroje.

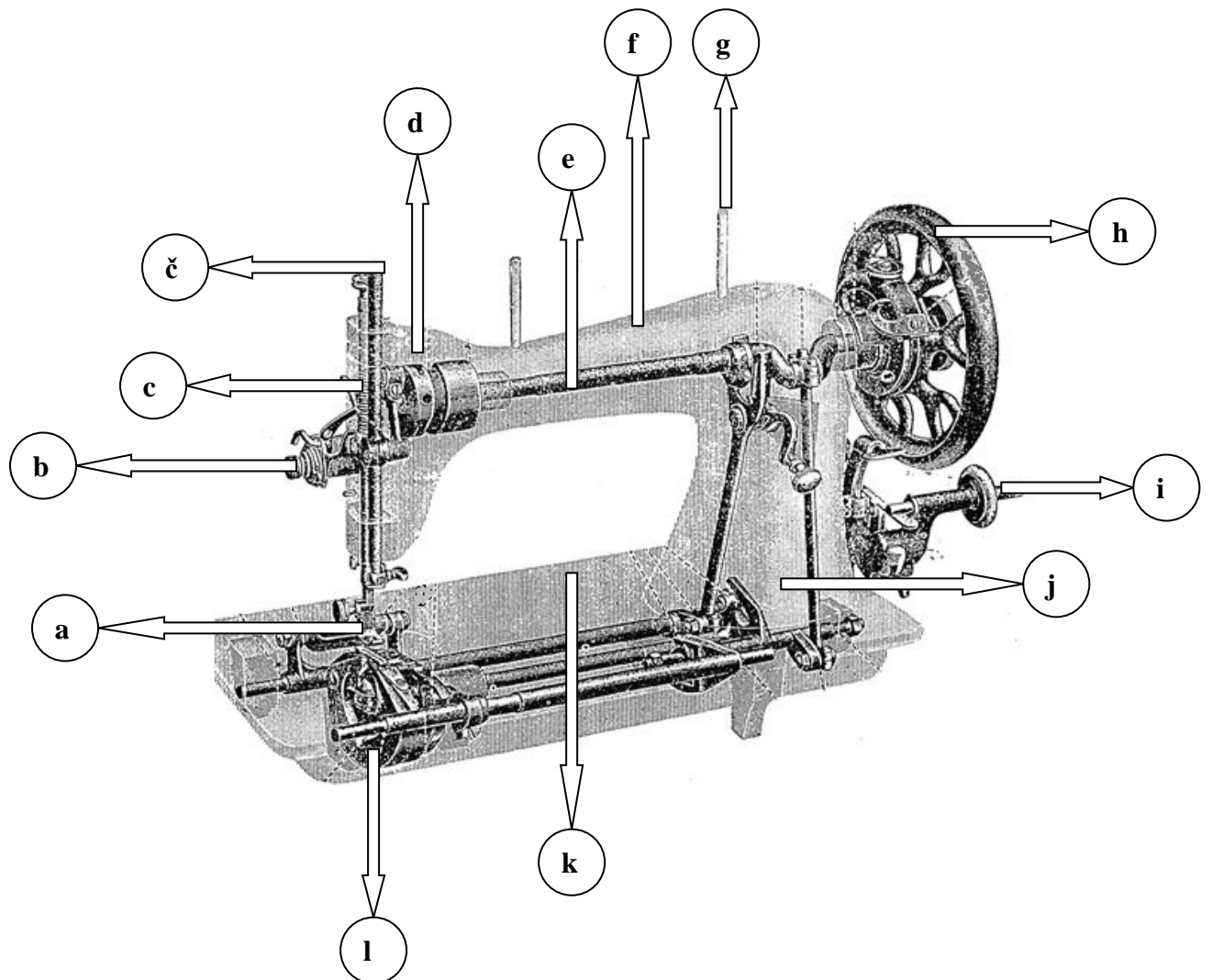
V Mariboru je od leta 1889 delovala edina tovarna koles in šivalnih strojev na Slovenskem. Ustanovil jo je Franc Neger, vendar je zaradi neuspeha proizvodnjo kmalu opustil in se raje posvetil trgovanju.

Leta 1898 je podjetje Singer iz Gradca odprlo svojo prodajalno v Ljubljani, nato pa še poslovalnice v Kranju, Kočevju, Novem mestu in Postojni. Pri njih so bili stroji zelo ugodni, saj so jih prodajali po tovarniških cenah. [3]

V začetku 20. stoletja je Franc Tschinkel v Ljubljani in Kočevju odprl zastopstvo podjetja Pfaff iz Kaiserslauterna. Leta 1913 se mu je pridružil Ignacij Vovk iz Ljubljane, ki je s svojim delovanjem nadaljeval tudi v času prve svetovne vojne. V svojih oglasih je k svojemu imenu dodajal še »specialna trgovina šivalnih strojev in koles ter vseh posameznih delov«. Poseben oglas je namenil šivalniku v »pisalni mizi«.

Josip Petelinc pa je imel zastopstvo podjetja Gritzner iz Durlacha, ki je bila Pfaffu hud konkurent vse do leta 1957, ko je prišla pod njegovo okrilje. Šivalne stroje je oglaševal v časopisu Slovenski narod od leta 1914 pa do konca leta 1920. Iz njegovih oglasov izvemo, da je imel edino zastopstvo vseh specialnih strojev. Prodajo je obogatil s potrebnimi strojnimi deli, kot so na primer igle, in z dodatki, kot je strojno olje. Kasneje je trgovino razširil še s potrebščinami za šivilje, krojače in čevljarje. Za svoje šivalne stroje je kupcem nudil desetletno pisno garancijo. O izbiri modelov je seznanjal občinstvo tudi z ilustriranimi prospekti, ki jih je pošiljal zastonj. O nakupu se je prišel pogovarjat tudi na dom, kupcem z dežele pa je povrnil celo stroške za vlak. [4]

1.3 Zgradba šivalnega stroja

Šivalni stroj sestavljajo naslednji osnovni sestavni deli:

a – igla

b – napenjalo za sukanec

c – sprednja plošča

č – drog igle

d – glava

e – pogonska gred

f – roka

g – nastavek za motek sukanca

h – ročno kolo

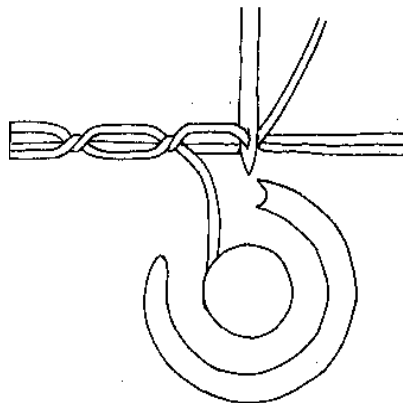
i – navijalnik za sukanec

j – stojalo

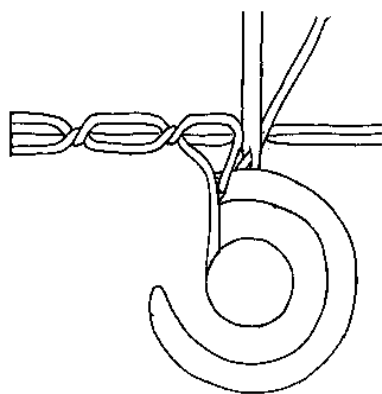
k – osnovna plošča

l – čolniček in lovilec

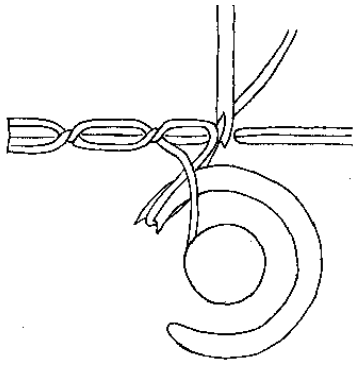
1.4 Pet korakov, kako nastane šiv

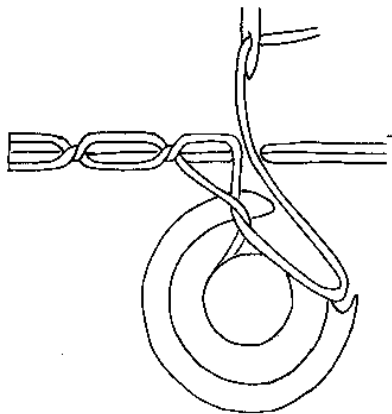
1. Skozi tkanino tečeta dve niti. Ena teče skozi iglo iz motka, druga pa prihaja iz navijalnika. Igla se zniža in predre tkanino, s seboj nosi nit.

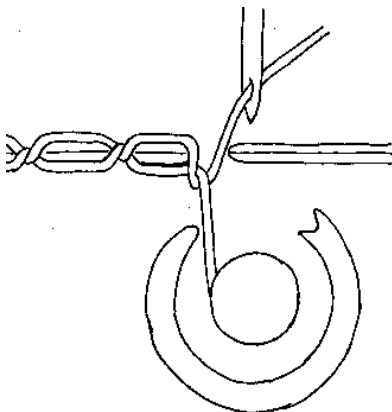
2. Igla se začne dvigovati in tvori zanko na spodnji strani tkanine. Ko se čolniček obrne, se približa ter zajame zanko.

3. Iгла se dvigne nad tkanino. Ko čolniček nadaljuje obračanje, nosi s sabo zanko.

4. Iгла je še zmeraj nad tkanino. Čolniček konča nošenje zanke čez navijalnik.

5. Nit igle se potegne skozi navijalnik z vzvodom (ni vidno na sliki). To dejanje potegne zanko iz čolnička in konča šiv. Šiv se sedaj lahko ponovi.

1.5 Babičeva zbirka šivalnih strojev

1.5.1 Predstavitev zbirke

Gospod Marjan Babič, ki je navdušen ljubitelj starin, predvsem avtomobilov, motorjev in šivalnih strojev, že od leta 1997 namensko zbira stare šivalne stroje. Najprej jih hranil v kletnih prostorih svoje hiše na Križnem Vrhu pri Laporju, ko pa je prišlo do prostorske stiske, je zanje uredil razstavni prostor v hiši, kjer so nekoč živeli njegovi starši. [5]

Šivalne stroje, ki pridejo v njegovo zbirko, skrbno restavrira ali zgolj konzervira tako, da so vzorni eksponati. Več kot polovica, to je kar 130 razstavljenih šivalnih strojev, tudi deluje. Njegova zbirka šteje danes 245 eksponatov, vendar njihovo število iz dneva v dan narašča. Večinoma so to antikvarni šivalni stroji za domačo uporabo. Nekaj je industrijskih, krojaških in čevljarških strojev. Gre za stroje različnih proizvajalcev. Najobsežnejša je serija eksponatov proizvajalcev Singer, ki šteje okoli 45 primerkov. V njegovi zbirki so številčno močno zastopani šivalni stroji ameriških znamk: Howe, Wheeler & Wilson in Wilcox & Gibbs. Od nemški proizvajalcev so razstavljeni šivalni stroji znamk Pfaff, Seidel & Naumann, Gritzner, Dürkopp in Wertheim, od avstrijskih proizvajalcev pa Rast & Gasser, Moravia in Johann Jax. Ima tudi nekaj redkih šivalnih strojev znamk Singer, Pfaff in Adler, ki imajo za zbiralce prav posebno vrednost. [2]

Stroje je iskal in jih kupoval na kramarskih sejmih in preko oglasov v časopisih, nekaj jih je našel celo med odpadnim železom ter na internetnih straneh. Številne šivalne stroje so mu podarili ali za simbolično ceno prodali njihovi lastniki.

1.5.2 Razstavni prostori

Zbirka je urejena kronološko, kar pomeni, da so v prvi sobi najstarejši šivalni stroji, med katerimi velja zlasti izpostaviti šivalni stroj proizvajalca Eliasa Howerja, ki izhaja iz ZDA, izdelan pa je bil med letoma 1854 in 1863. V tej sobi hrani tudi šivalni stroj Grower – Baker iz leta 1863, ki je edini tovrstni primerek v Sloveniji. Le-tega je dobil iz slivniškega gradu v zelo slabem stanju, a ga je kasneje uspešno restavriral. Najmanjši šivalni stroj je ruski 3MV iz leta 1955.

Slika 11: Takšni eksponati pridejo v zbirko (foto: T. Leskovar)

Slika 12: Tako pa izgledajo po restavraciji g. Babiča (foto: T. Leskovar)

V drugi sobi, levo od prve, se nahajajo predvsem šivalni stroji znamk Singer, Pfaff in Adler. Tam najdemo tudi 7 čevljarških strojev in 120 let star pletilni stroj.

Slika 9: Šivalni stroj znamke Grover & Baker, izdelan leta 1864 (foto: T. Leskovar)

V tretji sobi, desno od druge, najdemo šivalne stroje znamke Bagat. Manjkata mu še dva in zbirka bo popolna. V tej sobi hrani tudi industrijske stroje, ki so služili za šivanje jutinih vreč v hmeljarstvu, zato so zelo težki in masivni. Eden tehta okoli 30 kilogramov.

V četrti sobi najdemo šivalne stroje iz različnih evropskih držav, predvsem znamke Gritzner, Kaiser, Dürkopp in Jax.

Večina strojev je opremljenih s podatki o osebni identifikaciji, vsi pa imajo navedeno svojo inventarno številko, ki ustreza številki v katalogu, ime proizvajalca, model, leto izdelave, ime darovalca, vrsto vboda in vrsto lovilca. Katalog šivalnih strojev je delo Tatjane Gorjup Hlade, ki je leta 2002 za svoje diplomsko delo pripravila in oblikovala katalog eksponatov šivalnih

strojev, jih evidentirala s fotografiranjem in opravila popis po pravilih inventarizacije za muzejske zbirke. Izdelala je tudi zgibanko Zbirka starih šivalnih strojev družine Babič. [2]

Slika 10: Stroji so lepo razvrščeni in opremljeni z vezeninami (foto: T. Leskovar)

1.5.3 Strokovno sodelovanje s posamezniki in institucijami

Na začetku poti je Marjanu Babiču veliko pomagal sosed Boris Leskovar, ki je poskrbel za tehniške in druge strokovne podatke o strojih. Kasneje sta računalniško obdelavo prevzela njegova otroka, Rebeka in Patrik, ki sta tudi sama navdušena zbirateljca.

Med iskanjem šivalnih strojev je Marjan Babič spoznal manjšega zbiratelja šivalnih strojev iz Velenja, gospoda Koželja. Med njima se je razvilo strokovno in plodno sodelovanje. Po njegovi smrti svojci niso vedeli, kam z njegovo zapuščino, vendar se niso odločili, da bi jo zapustili Babiču. Dobro sodeluje tudi z zbirateljem Jakličem iz Črnomlja, ki hrani v svoji zbirki okoli 60 strojev.

Povezal se je s Pokrajinskim muzejem Maribor in Tehniškim muzejem Slovenije v Bistri. Posebej mu je svetovala in ga usmerjala gospa Estera Cerar, kustosinja Tehniškega muzeja v Bistri pri Vrhniki. Pri njej je dobil ustrezno literaturo in kataloge.

Dobro sodeluje tudi z Društvom inženirjev in tehnikov tekstilcev Maribor ter z Društvom restavradorjev Slovenije.

Slika 1: Marjan Babič s kustosinjo Tehniškega muzeja Slovenije, Estero Cerar

Na občinski ravni je navezal profesionalne stike s Stanetom Gradišnikom, direktorjem ZKO Slovenska Bistrica, ki ga je Babičeva zbirka »fascinirala in navdušila« in mu je tudi finančno pomagal. Povezal se je tudi s TIC-em, Razvojno informacijskim centrom in Turistično zvezo Slovenska Bistrica, vendar večjega posluha za njegovo zbirko niso pokazali, saj je niso vključili v širšo turistično ponudbo občine Slovenska Bistrica. Zaradi tega je tudi obisk v zadnjih letih slabši. [5]

Dobro sodeluje z OŠ Gustava Šiliha Laporje in z društvi v kraju, predvsem z AKŽ Laporje in z Gasilskim društvom Laporje. Osnovni šoli je podaril dobro ohranjen šivalni stroj znamke Bagat, ki ga lahko uporabljajo učenci pri pouku gospodinjstva. Ob svetovnem dnevu turizma je na pobudo učencev izbirnega predmeta turistična vzgoja na stojnici pripravil zanimivo predstavitev svoje zbirke. Sodeluje tudi z etnološkimi društvi, kot je npr. Ajda iz Leskovca.

Slika 2: Zbirko šivalnih strojev so si ogledali učenci OŠ Gustava Šiliha Laporje

1.5.4 Registracija zbirke

Kar nekaj let se je Marjan Babič trudil, da bi pridobil ustrezno dokumentacijo za uradno otvoritev in registracijo zbirke. To mu je uspelo šele 7. junija 2003, ko je bila tudi javna otvoritev Babičeve zasebne zbirke šivalnih strojev. Tega leta je postavil ob cesti v bližini tudi tablo, ki obiskovalce opozarja na zbirko. Sam je mnenja, da bi bila zbirka boljše prepoznavna in bi imela večjo težo, če bi se imenovala muzej, vendar so mu strokovnjaki svetovali, da je zbirka ustrežnejše poimenovanje. [6]

V letošnjem letu bo še posebej slovesno, saj v mesecu maju Babičeva zbirka šivalnih strojev obeležuje svojo 10-letnico obstoja. Marjan Babič že pripravlja številne aktivnosti, ki jih bo izvedel ob tem jubileju.

Slika 3: Sprejem članov zveze SVS v Društvo restavradorjev Slovenije in podelitev izkaznic DRS

2 EKSPERIMENTALNI DEL

2.1 Namen empirične raziskave je bil:

- ugotoviti, ali učenci in krajani Laporja poznajo Babičevo zbirko šivalnih strojev,
- raziskati, kakšen je pomen te zbirke v KS Laporje,
- osvetliti, kaj bi bilo pomembno storiti za večjo prepoznavnost zbirke.

2.2 Metodologija

V raziskavi sva uporabila metodi raziskovalnih intervjujev in anketiranja.

2.3 Raziskovalni intervju

Raziskovalni intervju sva izvedla v ustni obliki v mesecu decembru pri informatorju, gospodu Marjanu Babiču.

Gospod Marjan Babič nama je povedal, da se je za zbiranje starih šivalnih strojev odločil zato, da bi v svoji zbirki ohranil redke primerke šivalnih strojev, ki bi drugače končali na kakšnem smetišču. Spominja se, da se je že kot otrok rad na skrivaj igral s šivalnim strojem, na katerega je šivala njegova mama. Po njeni smrti ni vedel, kaj naj z njim, zato se je odločil, da bo stroj, ki mu je pomenil veliko zaradi spomina nanjo, razstavil in ustvaril zbirko. V zbirki bo zbiral stare šivalne stroje, ki jih ljudje ne potrebujejo več ali pa jim propadajo doma na podstrešjih in v kletih.

Z zbiranjem se sistematično ukvarja od leta 1997, ko je razstavil prvih nekaj primerkov šivalnih strojev. Spominja se, da so bili nekateri v zelo slabem stanju in da je bilo potrebno vložiti veliko znanja in truda, da jim je povrnil prvotni sijaj. Večina izmed njih je danes uporabna, kar pomeni, da z njimi lahko šivamo.

Veliko šivalnih strojev je vgrajenih v zanimive mize. Te so nekoč izdelovali kovači, ki so bili pravi strokovnjaki v izdelovanju različnih ornamentov v ogrodja miz. Tudi te mize Marjan Babič skrbno restavrira, da jim vrne prvotno podobo.

Njegov najljubši primerek je šivalni stroj znamke Czepl iz Madžarske, s katerim je dolga leta šivala njegova mama. Ponosen je še na veliko drugih šivalnih strojev, med najbolj priljubljene

pa šteje neuničljive singerje. Danes so v njegovi zbirki šivalni stroji 75 različnih proizvajalcev, zbirka sama pa šteje okoli 240 eksponatov. Pravi, da točnega števila nikoli ne ve natančno, ker mu lastniki prinašajo v hrambo vedno nove primerke, še posebej v zadnjem času, ko se je dober glas o njegovi zbirki razširil tudi izven meja občine Slovenska Bistrica.

Pri zbirateljstvu se finančno opira predvsem na lastna sredstva, šele zadnja leta je večji posluh tudi s strani krajevne skupnosti Laporje, občine Slovenska Bistrica in Zveze kulturnih društev Slovenska Bistrica.

Posebej ga navdušuje šivalni stroj kot predmet ohranjanja stare tehniške dediščine, ki se zaradi svojega zanimivega razvoja in unikatnih, včasih celo umetniško izdelanih primerkov pojavlja kot razstavni eksponat.

Sam meni, da je njegova zbirka zelo pomembna za ohranitev kulturne in tehnične dediščine, saj lahko ljudje le tako vidijo, kaj vse so poznali in ustvarili njihovi predniki. S svojo zbirko si je pridobil tudi veliko prepoznavnost v kraju, občini in širše v Sloveniji in tujini.

2.4 Raziskovalna anketa

Anketni vprašalnik so izpolnjevali učenci 8. in 9. razreda naše šole in njihovi starši. Vprašalnik je izpolnilo 60 oseb, anketiranje sva izvedla v mesecu januarju 2007. Vseboval pa je pet vprašanj (priloga).

Zastavila sva si naslednje hipoteze:

- Predvidevava, da si je Babičevo zbirko ogledalo vsaj 50 % anketiranih.
- Predvidevava, da manj kot 40 % anketiranih pozna nekoga, ki hrani star šivalni stroj.
- Predvidevava, da več kot 70 % anketiranih meni, da je pomembno, da zbiramo stare stroje in predmete.
- Predvidevava, da več kot 70 % anketiranih meni, da je Babičeva zbirka šivalnih strojev pomembna za prepoznavnost KS Laporje.
- Predvidevava, da je več kot 50 % anketiranih zasledilo oglaševanje Babičeve zbirke šivalnih strojev v medijih.
- Predvidevava, da več kot 50 % anketiranih meni, da bi na TIC-u v Slovenski Bistrici

lahko na različne reklamne načine pripomogli k temu, da bi Babičevo zbirko vključili v turistično ponudbo občine Slovenska Bistrica.

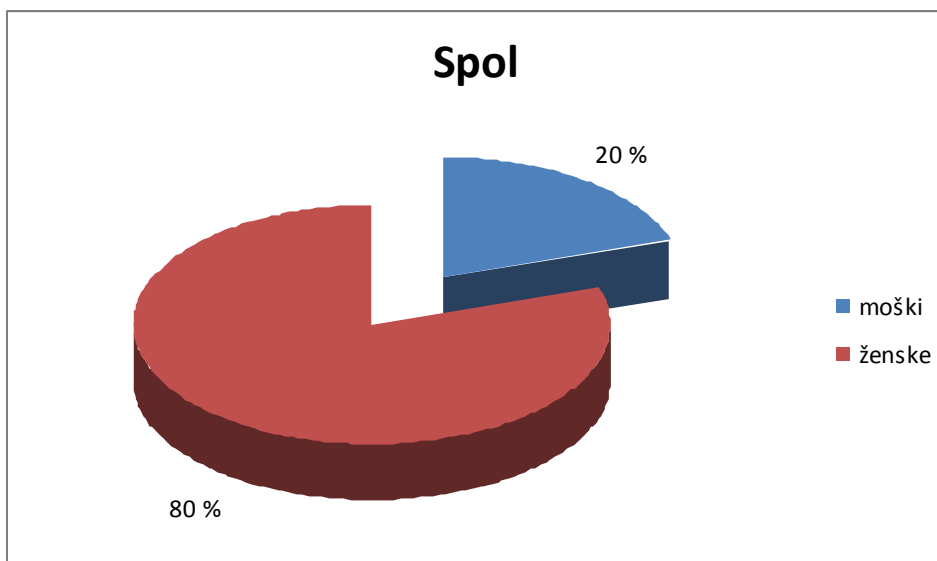
2.4 Postopek zbiranja podatkov

Podatke sva zbirala po kvalitativni tehniki, in sicer z anonimnim anketnim vprašalnikom, sestavljenim iz vprašanj zaprtega tipa.

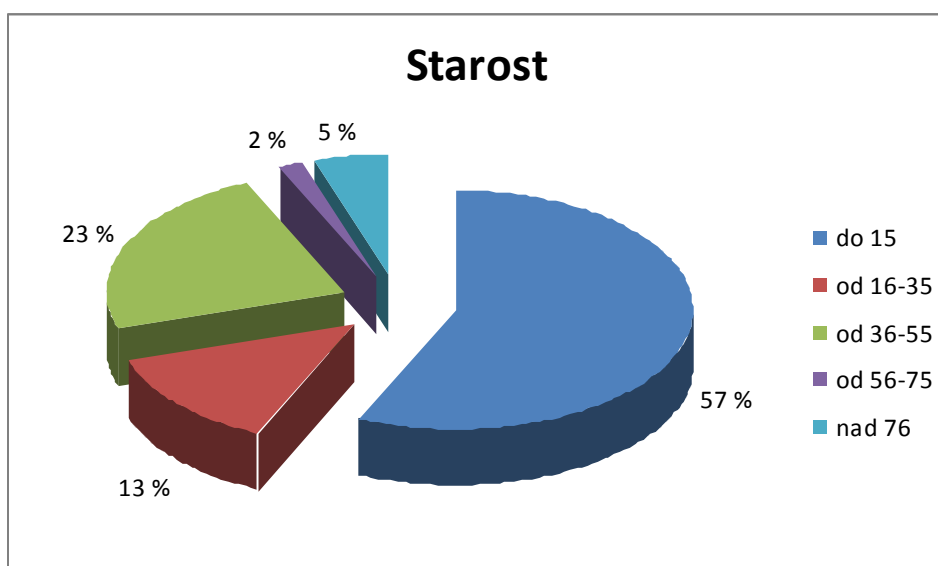
2.5 Obdelava podatkov

Podatke sva obdelala ročno in s pomočjo računalniškega programa Microsoft Excel. Podatki so bili kvalitativno obdelani.

2.7 Rezultati obdelave podatkov

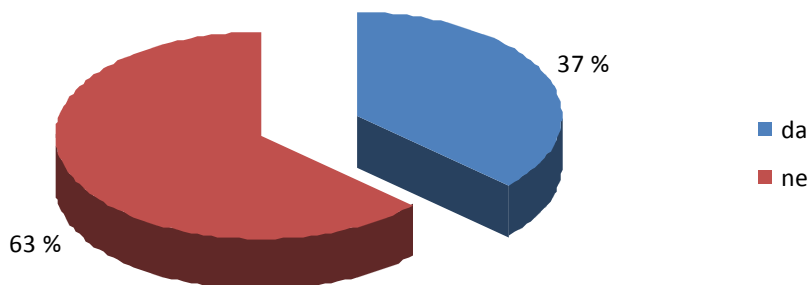

Graf 1: Med anketiranci je bila večina vprašanih ženskega spola (80 %), ostali so bili moški (20 %).

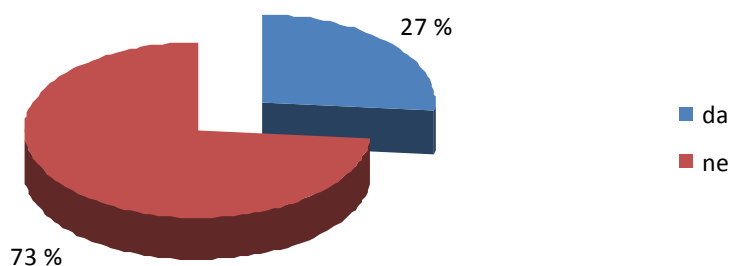
Graf 2: Največ anketirancev je starih manj kot 15 let (57 %), nekaj manj kot četrtna anketirancev pa je starih od 36 do 55 let (23 %), na tretjem mestu so stari od 16 do 35 (13 %), nekaj je starih med 56 in 75 let (5 %), ostali pa so anketiranci, stari več kot 76 let (2 %).

1. Ali ste si že ogledali Babičevo zbirko šivalnih strojev?

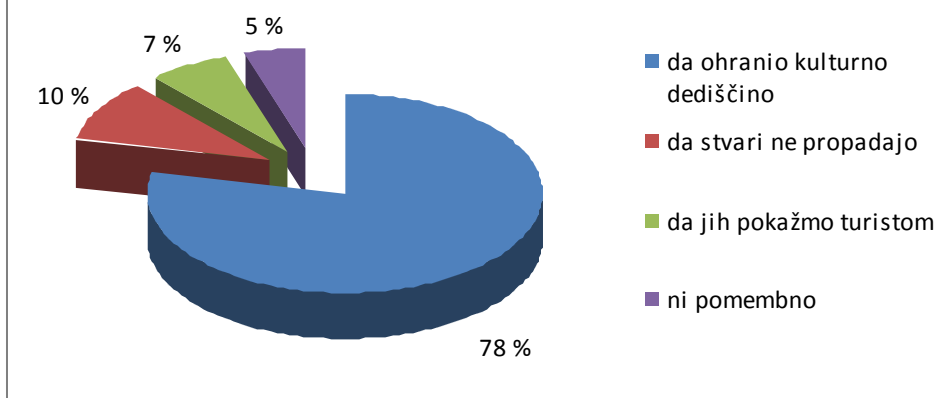
Graf 3: Iz grafa je razvidno, da je nekaj več kot tretjina vprašanih že obiskala Babičevo zbirko šivalnih strojev (37 %), ostali pa si je še niso ogledali (63 %). To pomeni, da je hipoteza, ki pravi, da si je Babičevo zbirko ogledalo vsaj 50 % anketiranih, ovržena. Vendar misliva, da se bo ta odstotek ljudi, ki še niso obiskali te zbirke, zmanjšal.

2. Ali morda poznate še koga drugega, ki doma hrani kakšen šivalni stroj?

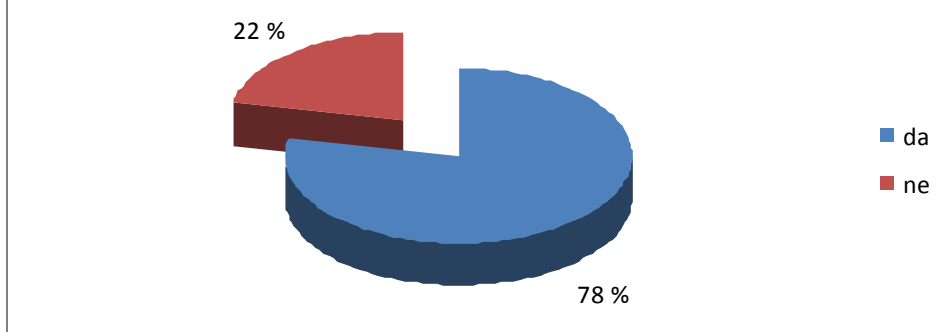
Graf 4: Graf prikazuje, da nekateri ljudje še vedno hranijo šivalne stroje (27 %), vendar je ta odstotek bistveno nižji od tistega, ki kaže, da ljudje nimajo šivalnih strojev oz. ne poznajo ljudi, ki imajo šivalni stroj (73 %). To pomeni, da je hipoteza, ki pravi, da manj kot 40 % anketiranih pozna nekoga, ki hrani star šivalni stroj, potrjena.

3. Zakaj je pomembno da zbiramo stare šivalne stroje, predmete ipd.?

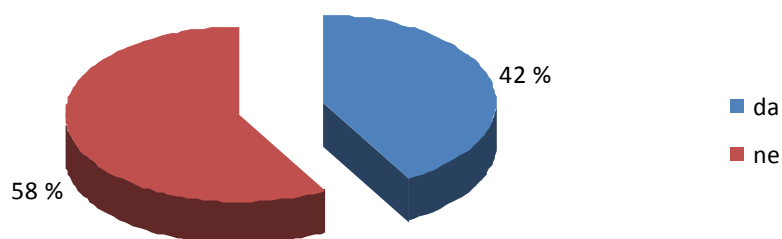
Graf 5: Če pogledamo ta graf, vidimo, da ljudje ohranjajo šivalne stroje in podobne predmete predvsem zaradi kulturne dediščine (78 %), drugi mislijo, da jih je treba ohranjati zato, da ne propadajo (10 %), 7 % anketiranih meni, da jih moramo zbirati zato, da jih lahko kasneje pokažemo turistom, ostalim pa je za te predmete vseeno (5 %). Skupno se zdi to pomembno 95 % anketiranih. To pomeni, da je hipoteza, ki pravi, da več kot 70 % anketiranih meni, da je pomembno, da zbiramo stare stroje in predmete potrjena.

4. Ali menite, da je zbirka šivalnih strojev pomembna za prepoznavnost KS Laporje?

Graf 6: Iz tega grafa je razvidno, da kar 78 % anketiranih meni, da je Babičeva zbirka šivalnih strojev pomembna za KS Laporje, ostali pa menijo, da ta zbirka ne pomaga pri boljši prepoznavnosti Laporja (22 %). To pomeni, da je hipoteza, ki pravi, da več kot 70 % anketiranih meni, da je Babičeva zbirka šivalnih strojev pomembna za prepoznavnost KS Laporje, potrjena.

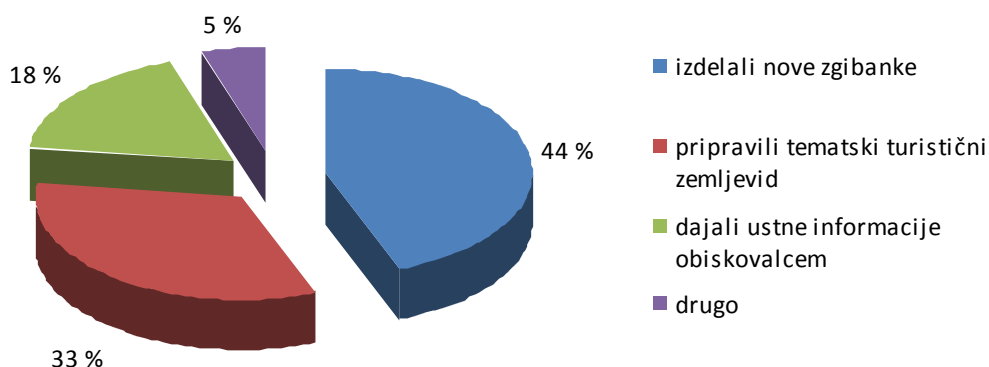
**5. Ste mogoče kdaj zasledili v medijih
(časopis, radio, televizija...),
oglaševanje te babičeve zbirke?**

Graf 7: 42 % anketirancev je že slišalo za zbirko iz različnih medijev, preostalih 58 % pa zanjo še ni slišalo v medijih. To pomeni, da hipoteza, ki pravi, da je več kot 50 % anketiranih zasledilo oglaševanje Babičeve zbirke šivalnih strojev v medijih, ovržena.

Upava, da se bo odstotek tistih, ki še niso zasledili te zbirke v medijih, bistveno povečal.

6. Kaj bi storili na TIC-u v Slovenski Bistrici, da bi Babičevo zbirko vključili v turistično ponudbo občine Slovenska Bistrica?

Graf 8: Skoraj polovica anketiranih bi za oglaševanje Babičeve zbirke šivalnih strojev izdelala nove zgibanke (44 %), (33 %) bi jih sestavilo tematski zemljevid. Nekateri bi o zbirki dajali ustne informacije (18 %), ostali anketiranci pa so imeli druge predloge (npr. izdelati TV-reklamo). Vsi anketirani (100 %) menijo, da je potrebno nekaj storiti, da se Babičeva zbirka vključi v turistično ponudbo občine Slovenska Bistrica. To pomeni, da je hipoteza, ki pravi, da več kot 50 % anketiranih meni, da bi na TIC-u v Slovenski Bistrici lahko na različne reklamne načine pripomogli k temu, da bi Babičevo zbirko vključili v turistično ponudbo občine Slovenska Bistrica, potrjena.

2.8 Sklepne misli

Z dobljenimi rezultati analize anketnega vprašalnika sva bila zadovoljna, saj so se nama potrdile štiri od šestih hipotez, ki sva si jih zastavila. Misliva, da bo prepoznavnost Babičeve zbirke šivalnih strojev v prihodnosti še boljša. Smiselno bi bilo to raziskavo čez dve ali tri leta ponoviti, razširiti ter primerjati s sedanjimi rezultati.

3 ZAKLJUČEK

Ob zaključku najine raziskovalne naloge sva prišla do zanimivih rezultatov in ugotovitev. Z raziskovalnimi metodami sva delno ali popolnoma potrdila večino hipotez, ki sva si jih zastavila na začetku naloge.

Babičeva zbirka šivalnih strojev res ni edina tovrstna zbirka šivalnih strojev v Sloveniji, saj sta podobni zbirki tudi v Velenju in Črnomlju, vendar Babičeva tako po številu eksponatov kot po prepoznavnosti prekaša slednji. Šivalni stroji v Babičevi zbirki so skrbno restavrirani, tako da so vzorni eksponati. Več kot polovica šivalnih strojev v zbirki še vedno deluje oziroma jih lahko še vedno uporabljamo.

Zbirka je urejena kataloško, kar pomeni, da so stroji opremljeni s podatki o osebni identifikaciji in imajo svoje inventarne številke.

Marjan Babič plodno strokovno sodeluje s številnimi posamezniki in društvi. Posebej velja omeniti sodelovanje s Tehniškim muzejem Slovenije in kustosinjo Estero Cerar, ki ga je usmerjala pri iskanju literature in ustreznih katalogov. Direktor Tehniškega muzeja Slovenije je podal tudi pozitivno strokovno mnenje o zbirki in priporočal, da se projektu dodelijo sredstva ministrstva za kulturo, do česar pa do danes še ni prišlo. Omeniti velja, da je finančna plat zbirke še vedno v glavnem na ramenih lastnika Marjana Babiča.

V intervjuju sva izvedela, da je Marjan Babič pravi navdušenec, ki z družino zagnano in zavzeto zbira in restavrira šivalne stroje, ki bi v nasprotnem primeru končali na kakšnem smetišču. Z zbiranjem se sistematično ukvarja od leta 1997, kar pomeni, da bo letos obeležil 10-letnico delovanja. Posebej se navdušuje nad šivalnimi stroji kot predmeti ohranjanja stare tehniške dediščine, ki se zaradi svojega zanimivega razvoja in unikatnih, včasih celo umetniško izdelanih primerkov, pojavljajo kot razstavni eksponati.

Ob analizi raziskovalne ankete sva ugotovila, da je le nekaj več kot tretjina vprašanih že obiskala Babičevo zbirko šivalnih strojev, kar je zaskrbljujoče ob dejstvu, da je zbirka v kraju zelo znana. Predvidevava, da se bo odstotek ljudi, ki si še niso ogledali zbirke, ob večji medijski odmevnosti zmanjšal. Iz medijev je za zbirko po rezultatih ankete izvedelo manj kot 50 % vprašanih. Apelirava na lokalne medije, da več poročajo o njej.

Vsi anketiranci so mnenja, da TIC Slovenska Bistrica premalo vključuje Babičevo zbirko v širšo turistično ponudbo občine. Kot predlog izboljšave predlagajo nove zgibanke, tematske turistične zemljevide ipd. Sama se temu mnenju pridružujeva, saj so stare zgibanke pomanjkljive in zastarele.

Zbirka predstavlja pomemben delež pri ohranjanju naše kulturne dediščine in je verodostojen dokument nekega minulega časa. Sicer pa so v zbirki tudi eksponati iz novejšega obdobja, kar dokazuje, da so šivalni stroji kljub invaziji cenениh tekstilnih izdelkov iz Azije še vedno aktualni.

Ugotovila sva, da je ohranjanje in obujanje tehniške kulturne dediščine pomembno tako na lokalni kakor tudi na državni ravni, ker bomo le na ta način prepoznavni tudi v Evropi.

4 SEZNAM LITERATURE

1. E. Cerar: Čolniček in igla: katalog ob razstavi šivalnih strojev, Tehniški muzej Slovenije, 1996, str. 7 – 24.
2. T. Gorjup Hlade: Priprava kataloga eksponatov šivalnih strojev zasebnega zbiratelja Marjana Babiča (diplomsko delo), Maribor, 2002, str. 16 – 20.
3. K. Kobe Arzenšek: Ponudba šivalnih strojev v oglasih časopisa Slovenski narod v drugi polovici 19. stoletja (1868–1900), Tekstilec, št. 4, leto 29, Ljubljana, 1986, str. 132 – 140.
4. K. Kobe Arzenšek: Ponudba šivalnikov v oglasih časopisa Slovenski narod v prvih dveh desetletjih 20. stoletja, Tekstilec, št. 9, leto 32. Ljubljana, 1989, str. 301 – 308.
5. B. Sinič: Zagnanec s Križnega Vrha, ki ohranja tehnično dediščino, Panorama, št. 49, leto XII, 6. december 2001, str.3.
6. B. Sinič: Babičeva zbirka starih šivalnih strojev uradno odprta, Panorama, št. 23, leto XIV, 12. junij 2003, str. 7.
7. http://web.mit.edu/2.972/www/reports/sewing_machine/sewing_machine.htm-1, prevzeto 11.1.2007.

5 PRILOGE

- Anketni vprašalnik,
- Zgibanka Zbirka starih šivalnih strojev družine Babič,
- Strokovno mnenje o zbirki šivalnih strojev Marjana Babiča,
- Strokovno mnenje o projektu »Zbirka šivalnih strojev«,
- Potrdilo o sprejemu v Društvo restavradorjev Slovenije,
- Nekaj najbolj znanih eksponatov iz kataloga šivalnih strojev.

ANKETA

Sva Jakob Bevc in Tadej Leskovar, učenca 9. a razreda, in pripravljava raziskovalno nalogo o Babičevi zbirki šivalnih strojev. Del raziskovalne naloge je tudi ta anketa, zato vam bova zastavila nekaj vprašanj in vas prosila, da nanje čim bolj korektno odgovorite. Anketa je anonimna, rezultati te ankete pa se bodo upoštevali le v najini raziskovalni nalogi. Že vnaprej se vam najlepše zahvaljujeva.

Spol: a) M b) Ž

Starost: a) do 15 let.
 b) od 16–35 let.
 c) od 36–55 let.
 č) od 56– 75 let.
 d) nad 76 let.

1. Ali ste že slišali za Babičevo zbirko starih šivalnih strojev?

a) DA

b) NE

• Ste si jo mogoče že ogledali?

a) DA

b) NE

• Če si je še niste, ali si jo boste v bližnji prihodnosti?

a) DA

b) NE

2. Zakaj je pomembno, da sistematično zbiramo stare stroje, predmete ipd.?

a) Da ohranimo kulturno dediščino zanamcem.

b) Da stvari ne propadajo.

c) Da jih pokažemo turistom.

- d) Ni pomembno.
3. Ali menite, da je ta zbirka starih šivalnih strojev pomembna za prepoznavnost KS Laporje?
- a) DA
b) NE
- Če ste odgovorili pritrdilno, svoj odgovor utemeljite.
-

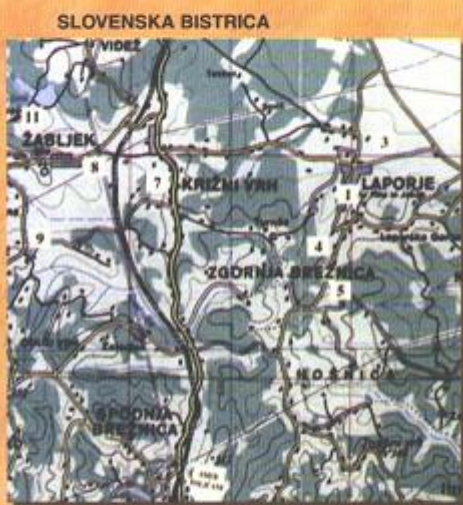
4. Ste mogoče kdaj zasledili v medijih (časopisi, radio, televizija ...) oglaševanje Babičeve zbirke šivalnih strojev?
- a) DA
b) NE
- Če ste, kje?
-

5. Kaj bi lahko storili na TIC-u v Slovenski Bistrici, da bi Babičevo zbirko bolje vključili v turistično ponudbo občine Slovenska Bistrica?
- a) Izdelali nove zgibanke.
b) Pripravili tematski turistični zemljevid.
c) Dajali ustne informacije obiskovalcem.
d) Drugo:_____.

Kje nas najdete?

**Križni Vrh 60
2318 Laporje**

SLOVENSKA BISTRICA

ROGAŠKA SLATINA

**Prpravila Tatjana Gorjup Hlade
v okviru Društva inženirjev
in tehnikov tekstilcev Maribor.**

**Naklada: 1000 izvodov
Tisk: Tiskarna Fajs Slovenska Bistrica**

**ZBIRKA STARIH
ŠIVALNIH STROJEV**

DRUŽINE BABIČ

Pokrajinski muzej Maribor
Grajska ul. 2
2000 Maribor

Tehniški muzej slovenije
Parmova 33
1000 Ljubljana

Datum: 11.2.2002
Štev.: 65/02

Gospod Marjan Babič
Križni vrh 60
2318 Laporje

Zadeva: Strokovno mnenje o zbirki šivalnih strojev g. Marjana Babiča

Na Vašo prošnjo so muzejska svetovalka mag. Andreja Vrišer, višji kustos Drago Oman ter kustosinja Valentina Varl (vsi iz Pokrajinskega muzeja Maribor) opravili ogled zasebne zbirke šivalnih strojev zgoraj imenovanega. Podatke in mnenje so posredovali g. Esteri Cerar v Tehniški muzej Slovenije.

Pokrajinski muzej Maribor in Tehniški muzej Slovenije v skladu z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Ur.l.RS št.7/1999) ter Uredbo o vzpostavitvi muzejske mreže za izvajanje javne službe na področju varstva premične kulturne dediščine in določitvi državnih muzejev (Ur.l.RS št.97/2000) dajeta naslednje mnenje:

V zasebni zbirki šivalnih strojev g. Marjana Babiča, Križni vrh 60, 2318 Laporje, so zbrani predmeti, ki v skladu s kriteriji 1. člena Pravilnika o določitvi vrsti predmetov kulturne dediščine (Ur.l. RS št.73/2000) predstavljajo premično kulturno dediščino.

Zasebna zbirka v slovenskem prostoru nima tovrstne primerjave in je zanimiva za javnost, zato se gospodu Babiču predlaga, da s tem mnenjem seznaní lokalno skupnost.

Pokrajinski muzej Maribor in Tehniški muzej Slovenije sta v skladu z veljavno zakonodajo dolžna nuditi brezplačno strokovno svetovanje g. Babiču, kadar ga bo iskal.

Mag. Andreja Vrišer

Drago Oman

Ester Cerar

Tehniški muzej Slovenije

Spoštovani gospod
Marjan Babič
Križni vrh 60
2318 Laporje

Številka: 714/06-EC
Datum: 28.3.2006,

Zadeva: Strokovno mnenje o projektu »Zbirka šivalnih strojev«

V Tehniškem muzeju Slovenije smatramo, da je ohranjanje in obujanje tehnične kulturne dediščine pomembno na vseh ravneh. Marjan Babič se že vrsto let ukvarja z zbiranjem šivalnih strojev, njegova začetna zbirateljska strast pa je prerasla v zasebni muzej. Njegova zbirka obsega preko 150 šivalnih strojev različnih proizvajalcev. Šivalne stroje tudi restavrira in vzdržuje, pri čemer se trudi delovati v skladu z načeli konservatorsko restavratorske stroke. S projektom, ki ga prijavlja, si želi javnosti predstaviti celovitejšo skrb po ohranjanju in prezentiranju zlasti krojaško šiviljske stroke, poleg tega pa bi rad ustrezno zaščutil zbirko, ki je na ogled v samostojnem, v ta namen prenovljenem objektu. Načrtuje tudi sistematično raziskovanje zgodovine in podatkov o svojih šivalnih strojih, pri čemer mu pomaga hči, ki mu podatke računalniško obdeluje in dokumentira. Priporočamo, da se projektu dodelijo sredstva Ministrstva za kulturo.

Lep pozdrav,

Dr. Orest Jarh
Direktor TMS

DRUŠTVO RESTAVRATORJEV SLOVENIJE DRS
SLOVENIAN SOCIETY FOR CONSERVATION-RESTORATION SDCR

Polanska cesta 40
1000 Ljubljana

e-pošta: drustvo.drs@guest.arnes.si

tel.: +386 1 2414 429 (NMS, Goja Pajagič Bregar)

faks: +386 1 2414 422 (NMS, Goja Pajagič Bregar)

e-pošta: goja.pajagic@narmuz-lj.si

Spletna stran: <http://www2.arnes.si/~ljdrs1/>

P o t r d i l o

o sprejemu v

DRUŠTVO RESTAVRATORJEV SLOVENIJE

Marjan Babič

stanujoč : Križni vrh 60 , 2318 Laporje

je bil s podelitvijo izkaznice DRS sprejet v
Društvo Restavradorjev Slovenije
26.aprila 2006

štev.izkaznice 0224, izdana 26.04 2006

Predsednica DRS
Mag. Gojka Pajagič Bregar

Predsednik zveze SVS
Urban A. Demšar
član DRS , štev.izk. 0026

Ljubljana-Škofljica 26.04 2006

**ZBIRKA STARIH ŠIVALNIH STROJEV
~DRUŽINE BABIČ~**

Inv. št.: 012

Datum: 1.8. 02

Stran: 1

1. ŠIVALNI STROJI SINGER - podatki o stroju

1.1 Inventarna številka	12
1.2 Proizvajalec	The Singer Manufacturing Co., Scotland
1.3 Model	Jubilejni model »1851-1951«
1.4 Serijska številka	EG767320
1.5 Leto izdelave	1951
1.6 Vrsta vboda	prešivni vbod
1.7 Vrsta lovilca	nihajoči lovilec
1.8 Darovalec	
1.9 Opombe	

**ZBIRKA STARIH ŠIVALNIH STROJEV
~DRUŽINE BABIČ~**

Inv. št.: 002

Datum: 7.8. 02

Stran: 1

4. ŠIVALNI STROJI GRITZNER - podatki o stroju

4.1 Inventarna številka	2
4.2 Proizvajalec	Gritzner, Durlach
4.3 Model	
4.4 Serijska številka	3285928
4.5 Leto izdelave	
4.6 Vrsta vboda	prešivni vbod
4.7 Vrsta lovilca	nihajoč lovilec
4.8 Darovalec	
4.9 Opombe	dodatki - orig. škatla s priborom

**ZBIRKA STARIH ŠIVALNIH STROJEV
~DRUŽINE BABIČ~**

Inv. št.: 001

Datum: 9.8. 02

Stran: 1

3. ŠIVALNI STROJI SEIDEL & NAUMANN - podatki o stroju

3.1 Inventarna številka	1
3.2 Proizvajalec	Seidel & Naumann, Dresden
3.3 Model	»Naumann«
3.4 Serijska številka	
3.5 Leto izdelave	ok. 1885
3.6 Vrsta vboda	prešivni vbod
3.7 Vrsta lovilca	dolgi čolniček
3.8 Darovalec	
3.9 Opombe	

**ZBIRKA STARIH ŠIVALNIH STROJEV
~DRUŽINE BABIČ~**

Inv. št.: 002

Datum: 5.8. 02

Stran: 1

2. ŠIVALNI STROJI PFAFF - podatki o stroju

2.1 Inventarna številka	2
2.2 Proizvajalec	G.M. PFAFF, Kaiserslautern
2.3 Model	31
2.4 Serijska številka	1498820
2.5 Leto izdelave	1918
2.6 Vrsta vboda	prešivni vbod
2.7 Vrsta lovilca	nihajoč lovilec
2.8 Darovalec	
2.9 Opombe	

**ZBIRKA STARIH ŠIVALNIH STROJEV
~DRUŽINE BABIČ~**

Inv. št.: 024

Datum: 1.8. 02

Stran: 1

1. ŠIVALNI STROJI SINGER - podatki o stroju

1.1 Inventarna številka	24
1.2 Proizvajalec	Rast & Gasser
1.3 Model	»Verbesserte Singer Machine«
1.4 Serijska številka	7-501870
1.5 Leto izdelave	1910
1.6 Vrsta vboda	prešivni vbod
1.7 Vrsta lovilca	nihajoči lovilec
1.8 Darovalec	
1.9 Opombe	z okroglim transportnim mehanizmom

